

УДК 338.487

РОЗВИТОК ТА РОЗШИРЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Студ. А.А. Шевель, гр. БМТБ-1-15,
К.О. Васильковська, гр. БМТБ-1-17ск
Науковий керівник к.е.н., доцент В.В. Костинець
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. *Мета* дослідження полягає в аналізі сучасного стану туристичного ринку України і перспектив його розвитку. В свою чергу, *завдання* дослідження пов'язані з висвітленням пропозицій та перспектив розвитку внутрішнього туризму на території України.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єкт дослідження є процеси розвитку туризму на території України. Предметом дослідження є розвиток туризму в Україні.

Результати дослідження. Туристична діяльність, як головна форма рекреації, належить до видів суспільної практики з яскраво вираженою ресурсною орієнтацією. Морські узбережжя із комфортними погодно-кліматичними умовами, гірські та приозерні ландшафти, мінеральні та термальні води, лікувальні грязі, пам'ятки історії та культури стали тим підґрунтям, на якому здавна базується активний відпочинок людини і сформувалася потужна галузь нематеріального виробництва – індустрія туризму [1, с.105].

Важливе значення для розвитку як міжнародного, так і внутрішнього туризму мають туристичні ресурси, які є основною метою поїздки. Територія України володіє унікальними передумовами формування рекреаційно-туристичного комплексу. Це, насамперед, комплекс фізико-географічних, гідрологічних, структурно-геологічних та інших параметрів, що й зумовило формування значної кількості багатьох видів природних ресурсів. Наявність кількох природно-кліматичних зон та розташування в межах водозаборів двох морів – Чорного та Азовського – сприяло формуванню різноманіття ґрунтового-рослинного покриву та гідрографічної мережі [3, с.152]. Об'єктивно оцінюючи туристично-рекреаційні можливості України, можна зробити висновок, що країна має передумови для перспективного розвитку культурно-пізнавального, лікувально-оздоровчого, гірськолижного, природничо-пізнавального, науково-освітнього, релігійного, мисливського, сільського, екологічного, водного, етнічного, спортивно-оздоровчого, ділового, відпочинково-розважального, активного, екскурсійного туризму. Однак, наявні природно-рекреаційні ресурси ще не гарантують безумовний успіх формування ринку туристичної діяльності. В кінцевому рахунку визначальним фактором є рівень соціально-економічного розвитку і, зокрема, туристичної інфраструктури та належно сформованого економіко-правового механізму в країні.

Рекреаційно-туристичний комплекс України може розглядатися у двох аспектах: з однієї сторони, як міжгалузевий комплекс у складі сфери послуг, де виникають і розвиваються економічні відносини з виробництва, обміну та споживання рекреаційно-туристичного продукту; з другої – як складова частина соціальної інфраструктури територій різного рівня, що являє собою комплексну систему (мережу) підприємств і закладів з виробництва, просування і реалізації рекреаційно-туристичних послуг.

Стратегічною метою розвитку туристської індустрії України є вихід її на світовий рівень туристських послуг. Основними передумовами для цього виступають: географічне положення, наявність природного, історико-археологічного туристського потенціалу, політична стабільність та економічне зростання, конкурентноздатність туристських послуг. Якщо перші три умови в теперішній час у державі забезпечені, то три останні гальмують входження національного туризму в міжнародний туристський простір. Загалом, ефективному розвитку туризму в Україні перешкоджає недосконалість механізмів державного регулювання на різних рівнях влади, відсутність мотивації для приватних

інвестицій у туристські ринки, незатребуваність туристських об'єктів внаслідок нерозвиненості інфраструктури туристських послуг, недостатність вивчення туризму з наукової точки зору, відсутність ефективних методів економічного аналізу туристського комплексу регіонів [2, с.100-101].

Туризм в Україні повинен розглядатись урядом, як один із важливих чинників стабільного і динамічного збільшення надходжень до бюджету, збільшення ВВП на душу населення, позитивного впливу на стан справ у багатьох сферах діяльності, особливо це стосується в'їзного туризму, тому що на сьогодні створені принципово нові умови для розвитку туризму у зв'язку з відкритістю території України для відвідування іноземними туристами і прагненням країни інтегруватись до ЄС. Перші кроки в цьому напрямку вже зроблені, оскільки Україна отримала безвіз з країнами ЄС. З метою перетворення України в туристичну державу світового рівня необхідно забезпечити чітку організацію самого туризму, створити і зміцнити матеріально-технічну базу, залучити до неї досвідчені та кваліфіковані кадри.

До головних стратегічних напрямків розвитку рекреаційно-туристичного комплексу і формування ринку туристичних послуг в Україні можна віднести:

- забезпечення загальнодержавної та регіональної підтримки туризму, залучення до його розвитку як державних, так і підприємств інших форм власності, а також окремих громадян;
- створення розвинутої туристичної інфраструктури з метою надання якісних і різноманітних послуг туристам;
- забезпечення пріоритетності вітчизняного внутрішнього та іноземного (в'їзного) туризму на основі використання туристичних ресурсів, національної історико-культурної спадщини українського народу;
- розвиток інформаційно-рекламної та маркетингової діяльності.

Аналізуючи перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні, необхідно підкреслити, що сучасний туризм - це та сфера економіки і життєдіяльності суспільства в цілому, яка в тій чи іншій мірі інтегрує практично всі галузі. Саме це і визначає одне з перших місць, яке займає туризм у світовій економіці. Саме цей фактор повинен стати головним у формуванні нового державного підходу до туризму, як тієї галузі, пріоритетний розвиток якої може позитивно вплинути на економічний і соціальний стан країни в цілому, стимулювати ряд важливих галузей економіки. Перспективний розвиток туризму в Україні суттєво вплине і на зайнятість населення.

Висновки. Оскільки Україна має всі необхідні ресурси, то ринок туристичних послуг здатний демонструвати більш високі темпи розвитку. Однак, для підвищення ефективності функціонування туристичної галузі необхідно створити і впровадити в діяльність вітчизняних підприємств єдину систему маркетингу в сфері туризму. При цьому, особлива увага повинна бути приділена реалізації заходів щодо формування позитивного іміджу країни і її регіонів, надання їм інформаційної і фінансової підтримки розвитку галузі. Необхідно розробити схеми розвитку туризму, в яку будуть входити створення цільових фондів та виконання програм щодо розвитку туризму. Впровадження означених заходів вплине як на покращення економічного, так і соціального розвитку країни.

Ключові слова: внутрішній туризм, туристична індустрія, ринок туристичних послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. / О.О. Бейдик. – К.: ВПЦ “Київ. ун-т”, 2011. – 395 с.
2. Вачевський М.В. Розвиток рекреаційної сфери в Карпатському регіоні / М.В. Вачевський, О.М. Свінцов, В.Ф. Кузнецов.// Український бальнеологічний журнал. – 2016. – № 1. – С. 99-104.
3. Дідик Я. М. Рекреаційні ресурси та рекреаційна система / Я.М. Дідик // Актуальні проблеми економіки. - 2015. - №7. - С. 150-153.